

■ ■ ■ Norge bør kjøpe klimakvoter i det europeiske kvotemarkedet og slette dem. Det vil ha langt europeiske klimautslipp enn økt satsing på utbygging av fornybar kraft, skriver **Katinka Kristine Kristoffer Midttømme**, stipendiater ved Økonomisk institutt.

Bruk kroner på kvote

INNLEGG Klima

For å få til en ambisiøs europeisk klimapolitikk, må alle land være med på laget. Norge kan bidra til dette ved å kjøpe og slette kvoter, noe som vil stimulere til fornybarutbygging i mange land, ikke bare i Norge.

En gruppe økonomer har konkludert med at den danske satsingen på fornybar kraft gir liten klimagevinst. Utslippene i Europa er bestemt av kvotetaket, og vil være de samme selv om det reises flere vindmøller. DNs Kjetil B. Alstadheim sier seg 12. mars enig i dette, men etterlyser svar på om dagens satsing på fornybar kraft kan gi en mer ambisiøs europeisk klimapolitikk ved neste korsvei. Dette er et spørsmål med avgjørende betydning også for utforming av norsk klimapolitikk, som vi har forsøkt å finne svar på i vår forskning.

En ambisiøs europeisk klimapolitikk innebærer et stramt kvotetak og en høy kvotepris. Flere bedrifter vil da velge utslippskutt fremfor kvotekjøp, og økt etterspørsel etter fornybar kraft vil gi en høy kraftpris. For å kunne besvare Alstadheims spørsmål, må vi forstå hvordan den europeiske klimapolitikken fastsettes.

Representanter for hvert land møtes, og skal forhandle seg frem til en løsning alle parter kan akseptere. Representantene er antagelig genuint opptatt av klimaet, men den løsningen som velges må samtidig være gunstig for deres eget land. Ved enighet om en ambisiøs politikk vil de landene som har mest fornybar kraft komme best ut. De kan både erstatte fossil kraft med fornybar i stedet for å kjøpe dyre utslippskvoter, og eksportere fornybar kraft til en høy pris.

Samtidig vil en ambisiøs politikk være svært kostbar for land med lite fornybar kraft, fordi disse landene må dekke sitt energibehov med dyre utslippskvoter, og dyr importert fornybar kraft.

Når en ny europeisk klimapolitikk skal fremforhandles, vil land med mye fornybar kraft presse på for mer ambisiøs politikk, mens land med lite fornybar kraft vil stritte imot. Et slikt bilde stemmer med det vi ser i dag; fornybarlandet Norge arbeider hardt for innstramninger, mens land med mer fossil kraftproduksjon ikke ønsker dette.

SLETT KVOTER OG REDUSER UTSLIPP I DAG. Katinka Kristine Holtsmark og Kristoffer Midttømme.

Ut fra en slik forståelse kan vi drøfte hvordan norske fornybar-subsidier påvirker fremtidig europeisk klimapolitikk. Når Norge bygger ut mye fornybar kraft i dag, faller energiprisene i Europa. Det gjør det mindre gunstig å bygge ut fornybar kraft i andre land.

En effekt av stortilt utbygging i Norge, vil dermed være redusert utbygging i andre land. Når den fremtidige klimapoli-

tikken skal utformes, vil Norge være enda mer interessert i en ambisiøs politikk, mens andre europeiske land vil ha enda dårligere tilgang på fornybar kraft, og vil være mindre interessert i en innstramning. Våre funn tyder på at den fremtidige klimapolitikken i sum blir noe mer ambisiøs som følge av stortilt norsk utbygging.

For å få til et større løft i europeisk klimapolitikk, må vi få alle landene med på laget. Da trenger vi tiltak som stimulerer til mer – ikke mindre – utbygging av fornybar kraft hos dem som i størst grad stritter imot en ambisiøs politikk. Tilgang på egen fornybar kraftproduksjon vil gjøre denne politikken mer tålelig for disse landene. Denne utbyggingen kan Norge bidra til – ikke ved å sette opp våre egne vindmøller, men ved å kjøpe utslippskvoter i det europeiske kvotemarkedet og slette dem.

Kjøp og sletting av kvoter vil presse opp prisen på både kvoter og fornybar kraft, og vil dermed gjøre fornybarutbygging mer lønnsomt i alle land i kvotesamarbeidet. Mange land vil da ha økt tilgang på fornybar

En effekt av stortilt utbygging av fornybar kraft i Norge vil dermed være redusert utbygging i andre land

kraft når ny klimapolitikk skal utformes. På denne måten kan vi gjøre andre land, selv de mest gjenstridige, mer villige til å gå med på en ambisiøs politikk i fremtiden.

Vi kan oppnå samme effekt på fremtidens politikk gjennom

kvotekjøp, som vi kan gjennom økt fornybarutbygging. Men kjøp og sletting av kvoter vil i tillegg bidra til å redusere klimautslipp allerede i dag, siden enhver kvote som slettes ikke lenger kan benyttes til utslipp. Totaleffekten på europeiske klimautslipp vil dermed være mye større ved å slette kvoter.

Det er bred enighet om at dagens pris på utslippskvoter er for lav, og at norske politikere bør jobbe for en innstramning i kvotetaket. I stedet for å vente på europeisk enighet, kan Norge på egen hånd slette kvoter og redusere utslipp i dag. Dette vil også bidra til sterkere europeisk oppslutning om en mer ambisiøs klimapolitikk i fremtiden.

■ **Katinka Kristine Holtsmark**, og **Kristoffer Midttømme**, begge er stipendiater ved Økonomisk institutt, Universitetet i Oslo